

ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΗΡΩΕΣ

ΔΥΟ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΑ ΤΗΣ ΥΔΡΑΣ

Ο καπετάν Ζάκας και το Άλγερνίκο. Μέσα στ' άγρια μεσάνυχτα... Ο Ύδραϊος και ο Έγγλέζος. Μία διπλή κανονία «στο όνομα της Παναγίας». Γιώργης ο Πολίτης και το άνδραγαθό του στη Μυτιλήνη. Ένας φανερώνεται ο Άμιλτον θυρωμένος. Ένας παλληκαρίας θάνατος.

Στην ιστορία της Έλληνικής παλληκαρίας δυο παιδιά της κυματοθώρας

Ύδρας, ο Ζάκας και ο Πολίτης, αναφέρονται με κατορθώματα άξια των αρχαίων Σιλαμνομάχων. Κατά το 1800 ο Δημητρώκης Ζάκας ήταν επάνω στυν άνθθ της νεότητος του. Κάποτε, ενώ τοξείδευε με το καρδί του άνάμεσα οι κορασσοί. Άλλ' ο άτρόμητος Ζάκας, πειρατικό πλοίο Άλγερνίκο. Ήταν μεσάνυχτα. Το Άλγερνίκο, έχοντας πρώιο τον άγέρον, έβαλε πλώρη κατά το Ύδραϊκο γιά να το κυριεύση. Αφού το έληθείασε, άρχισε να το πυροβολή προς το μέρος της πρύμνης, ζητώντας κ' επιμονή να διπλωρώση γιά να πηδήσουν μέσα οι κορασσοί. Άλλ' ο άτρόμητος Ζάκας, ταμπουρώθηκε πίσω από βαρέλια και σκονιά, και τους περίμενε με τους ναύτες του αποφοιτισμένους. Δυό και τρις φορές ώρησαν οι Άλγερνίκοι στα πλευρά του καραβιού, αλλά τα Ύδραϊκά νουφένια βροντοούσαν θανατοικά και το αίμα των κορασσών έερχε ποτάμι στή θάλασσα... Στο μεταξύ, 26 από τους Άλγερνίκους κατόρθωσαν να ξεγελάσουν τους Ύδραϊούς και να πηδήσουν στο καρδί τους από τό μέσος της; πλώρης, με τα μαχαίρια στα δόντια και το τρομπόνια στα χέρια.

Η στιγμή ήταν κρίσιμη. Ο καπετάν Ζάκας, βλέποντας τον κίνδυνο, δεν άπελείστη. Αφού διέταξε τους ναύτες του να κρατούν την άμυνα της πρύμνης, χύθηκε με 16 από τα πιο άαλεχτά παλληκάρια του εκεί που ήταν μεγαλύτερος ο κίνδυνος δηλ. στην πλώρη. Μεσα σ'ό άγριο σκατάδι, καταμνησής στο πέλαγος, ή μαχη ήταν τρομερή. Δεν άκούγε κανείς παρά βροντούς τρομπονιών, τίζιζμο σπαθιών, κραυγές, κατάρτες, και το άκούατεναιμένο των κυμάτων. Το κατόρθωμα του Ύδραϊκού καραβιού είχε πλημυρίσει ατό αίμα. Δεκαεφτά Άλγερνίκοι ήταν νεκροί! Από τους Ύδραϊούς ένας νεκρός, πολλοί όμως οι λαβωμένοι. Στο τέλος οι κορασσοί ότοι πρόφτασαν πήδησαν στο πλοίο τους και σώθηκαν.

Κατά το 1813 ο Ζάκας, γυρίζοντας από την Ίβανία, άπαντήθηκε σ'α παραλία της Μεσητηνής μ' ένα Άγγλικό πολεμικό βόϊκο. Ο Άγγλος πλοίαρχος έκανε σιναίο στο Ύδραϊκο να κατεβάση τα πανιά του, γιά να του κάνει νηοφία. Ο Ζάκας, έχοντας τον άνεμο του βοηθό, δεν υπάκουσε, άλλ' έφυγε όσο γρηγορώτερα μπορούσε, μαλιστα σηκωσε όλα του τα πανιά γιά να ξεφύγη άσφάλοτερα. Ο Καπετάν Ζάκας είχε λόγους γιά να θέλη ν' άπορρη τη νηοφία... Ουαιωμένος ο Άγγλος, έβλεπε το Ύδραϊκό σε κενή, με μανία. Άμα το εληθείασε σ' άπόπειρα βόλης, το έρωξε μια κανονία, μα ή μάλα έπεσε στή θάλασσα... Ο Ζάκας, ώς τη στιγμή εκείνη, δεν είχε πυροβολήσει κατά του Άγγλικού, άλλα ζητούσε μόνο να ξεφύγη. Τώρα όμως που βοήθηκε σ'ε στανόχηρη θεσι και κατάλαβε ότι θα χαιού το καρδί του και τη ζωή του, είτε τότε βουλιάζουσε είτε παραδοθή, άποφασισε να πουλήρη άκριβά το τομάρι του.

Διατάζει λοιπόν τους ναύτες του να γέμισουν τα δυό κανόνια της πρύμνης. Οι ναύτες γρήγορα γρήγορα τά γέμισαν ως τα χίλιη με μπαρούτι, μυθράλια και σφαίρες. Ο Ζάκας έστρωσε κατοπινα τα στόματα των δυό κανονιών κατά το Έγγλέζικο, έηλε το δαυλό με το άριστερό χέρι, έκανε το σταυρό του με τ' άλλο και φωνάζοντας: «Στο όνομα της Παναγίας!» έβαλε φωτιά! Η διπλή αυτή έσφοπική κανονία είχε μεγάλη επικυρία και τράζε τους Άγγλους. Τα μυθράλια και ή σφαίρες έτεσαν στο κατόρθωμά τους και κάνανε θραύσι, κομματίαν κομματι — 18 σκοτωμένοι, 18 λαβωμένοι!... Αυτή τη στιγμή της τροσύ, περίμενε και ο Ζάκας. Ως που να συνέλθουν οι Άγγλοι, το Ύδραϊκό βοηθούμενο και από τον άνεμο, είχε μακρινή πολύ και γινότανε άφαντο.

Άλλ' αν ο Ζάκας ήταν άπλοος ένας άντροισός, ένας παράτολμος άκόμη, πολεμιστής, άλλος θαλασσομάχος της Ύδρας, ο Γιώργης Πολίτης δεν είχε τον όμοιο του σ'ε καμιά πολεμική ιστορία. Ο άνδραγαθός αυτός θάλαγε κανείς ότι ή ένομίζε πως γεννήθηκε άθιαντος και βόλι δεν μπορούε να τον πιάση ή έννοιαθε μια τέλεια περιφρόνηση στή ζωή κ' ήθελε να σκοτωθή μια ώρα άργήτερα, σ'ε μια φωτιά πολέμου, σ'ε μια συμπλοκή Άλλοιωτικά δε μπορούε να εξηγηθή έλαίμο που έκανε κατά τα Σεπτέμβρη του 1826, στή Μυτιλήνη.

Ο έλληνικός στόλος, διοικούμενος από το Μισούλη, βρόθηκε εσφοπικά μέσα στο στενό της Μυτιλήνης, έχοντας άνάντι τον άνεμο, κυλωμένος από την Τουρκική άμυνα και κινδύνους. Φόβος ο Μισούλης,

έσημανε την ύποχώρησι (τή ριτιοράτα, όπως την έλεγαν τότε) με νιοάτα τα πανιά. Μα ο Πολίτης θυώασε. Το Ύδραϊκό αίμα άνανε μέσα του:

— Έγώ δε υποχώρω! φώναξε. Έδδ θα μείνω να πολεμήσω! Κ' έμεινε. Ήταν το μόνο υπολόγο που ούτε πανιά άνοιξε, ούτε να υποχώρηση έδειξε διάθεσι. Μα ούτε και το Ναύαρχο του θέλησε ν' άκούση ο σκληροτάρχλος αυτός Ύδραϊός, κ' έδωξε τίς βάρκες που τούσπειλε ο Μισούλης γιά να τότε ρυμολάησουν. Στάθηκε άντιμάτωπος και προκαλούσε τον έχθρο.

Οι Τουρκοί, βλέποντες ένα μονάχα παλιοκόραβο ν' άντιστέκεται σ'ε δώδεκρο το στόλο του Σουλτάνου, φρένιασαν, δαιμονίστηκαν: — Γκιούρ πεζεβέγι!

Φέροντας βόλτες τα Τουρκικά, βάλανε στή μέση το καραβάκι του Πολίτη και τ' άρχισανε στις κανονίες γιά κάμψη όρα. Μα ούτε να το κάψουν κατόρθωσαν, ούτε και να το βουλιάξουν. Κατεβασαν τότε κάμποσες βάρκες, τίς γέμισαν ναύτες ώπλιούμενους, και τίς έστειλαν να του κάψουν ρε σ'ά λ τ ο (έξοδό). Μα ο Πολίτης δεν τά χαιε. Πηδαι κ' αύτός σ'ε δική του βάρκι, — που είχε ένα κανόνι — και πέφνει όρημτικά μέσα στις τουρκικές βάρκες. Οι Ύδραϊοι ναύτες είχανε με τα τρομπόνια, ο Πολίτης με το κανόνι, είχανε σ'ε μεθωμένοι, βρίζοντας και βλαστημώντας «το Μασάμ! και όλη του τη φαμίλια!...» Οι έχθρικές βάρκες σκόρασαν! Ο Πολίτης άνεβαίνει πάλι στο καρδί του, άπλώνει όλα τα πανιά, κ' όρθός σ'εση πλώρη, φοβερίζοντας με τη μαχαίρα του και με τη βουαή του κραυγή, περναι μεσ' από την Τουρκική άρμίδα θριαμβευτής! Οι Τουρκοί τον κοιτάζουν και άπορούν, σαστισμένοι, έσκατωμένοι! Κ' οι θαλασσινές άνεμοι τους φέρνει σ'ε αυτά τη σ'εση του έρωστιακή, σ'ε Άρβανίτικη γλώσσα: — Χαί ντε μπάρουσι, ο δ λ ι κ ε ρ α! (Δηλαδή: Χαίτες να χαθήτε, βροβοσκέλλα!)

Έναν κειρό ήσαν δύσκολα χρόνια γιά την Ύδρα. Οι νηοφότες δεν είχαν άλλους πορους γιά να ζήσουν, μα τα λαφύρα που έπαιναν ά ό τα Τουρκικά καράβια τά όποια θηλείαν. Μα στο τέλος τόσο έσφοροκαήθησαν οι Οθωμανοί πλοίαρχοι, που έταψαν να βγαίνουν από τον Έλλάσποντο, και οι Ύδραϊοί δεν ήσαν π'ε να κερδίσουν το φομά τους. Αναγκάζονταν τότε να γυπούν και πάλι με χριστιανική ομνία, να ζάνουν δηλαδή σ'ε κενές πειραιές και εξημεριαν έναντιον τους την Ερώπη. Οι Συνομοί ές αυ άμει έκαναν διοβήματα σ'ε την Έκταμοστική Κυβούρη της Έλλάδος και ή Δημογεροντία της Ύδρας έββαλε διαταγή να μη φεύγη κανένα καρδί από το νησί, αν δεν είχε σφοδισμένο με τη σχετική άδεια ότι τοξείδευε γιά σ'εδική ύπηρσία. Η άταγόρησι όμως αυτή έφρασε σ'ε μεγάλη φραξία, σ'ε πείνα τους Ύδραϊούς θαλασσινούς, ή άγανάκτηση έβρωσε στο νησί και έστράωσε σ'ε ταραχές. Άρχηγός της στάσεως ήταν ο Αντιστάτης Βέταιος, ό όποιος περνώοντας από το σ'εση το πρόεδρο της Δημογεροντίας Τομπάτζη, πιστώζει την πόρτα του. Οι άλλοι κατηφόρισαν στο λιμάνι, έπήσαν ψημ'ερία καρδία και άνοιξαν πανιά γιά να πάνε να βροινε φεμά γιά τις φαμίλιες τους! σ'ε σ'εως έξωναζαν.

Σ' ένα από τα πλοία αυτά ήσαν καπετάνιος ό προμηθειοσφής Ζάκας. Ο Ζάκας ήταν πεινοσμένος σ'ε αυτή τη φραγή. Έτσι λοιπόν καθώς άρμενίζε στο πέλαγος συναντήθηκε με μια Άγγλική σ'εούνη, γίντωσε άπάνω της και πήρε διά της βίης τροφία και διάφορα άλλα πράγματα. Έπειτα την άφησε ελεύθερη να συνεχιση το ταξείδι της, γιά τη Σμύρνη.

Στο δρόμο όμως ή σ'εούνη συναντήθηκε με τον Άγγλικό στόλο του ναυάρχου Άμιλτον, και ό πλοίαρχός της άνέβηκε στή ναυαρχίδα «Κομβούρι» και διηγήθη το πάθημά του. Ο Άμιλτον ήταν φιλέλλη, άλλ' ή πράξη αυτή του Ζάκα τον έξώργισε. Δίνει λοιπόν άμέσως διαταγή σ'όν πλοίαρχο του Σπέντσορ να πάρη τρία από τα ταχύτερα πολεμικά του στόλου, να διενυβή σ'εση Ύδρα και να ζητήση από τη Δημογεροντία «λήρη ίκανοποίηση».

Τά Άγγλικά πολεμικά, την άλλη μέρα, άπέκλεισαν το λιμάνι της Ύδρας. Ο Σπέντσορ έκαλεσε τους προκρίτους στο πλοίο του και τους άνεκαίνωσε το σ'επό τό έσποτολής του:

— Η άπάτηχη του Ναυάρχου εινε, τους έλε, να μου δώσετε τα πράγματα που ο Ζάκας έπήξε από το Άγγλικό ίστοφόρο και να μου παραδώσετε το πλοίο του, και τον ίδιο, να δικασθή σύμφωνα με τους Άγγλικούς νόμους!

— Έμεις; άπάντησε ό Τομπάτζης. Πώς μπορούμε; Νά, έτσι εινε άραγμένο το καρδί του και πάρτε το μόνον τα!

Οι Άγγλοι κατέβασαν βάρκες,

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙ ΜΑΣ

ΤΟΥ JEAN RAMEAU

ΚΙ' ΕΓΩ ΔΕΝ ΞΕΡΩ ΤΙ...

Πόσο τυχάρωθη η λεπτή, η τρυφερή, η ξανθή 'Αζέλια, όταν της παρουσιάσαν τους δύο νέους που τη ζητούσαν γυναίκα τους...

'Ο ένας ο Παύλος, ή' αν φρατζε, ψηλός, ξυπνος και φαίνονταν πως καθρεφίζει την άνοιξη στα μεγάλα του μάτια. 'Ο άλλος, ο 'Ιακωβος, δέν ή' αν οστε φρατζε, οστε ψηλός ού'. Ξυπνος, οστε καθρεφτίζει την άνοιξη στα μάτια του, αλλά μάλλον το χινόπαρο.

Κι' όμως ο 'Ιακωβος, αν και δέν είχε ούτε ώσφρατζε, ούτε ανάσπρημα, ούτε πνεύμα, είχε κάτι άλλο κι' εγώ δέν ξέρω τί...

Την δεύτερη φορά που του; ξανάειδε η 'Αζέλια, ο Παύλος της έκαμεν εξαίρετη εντύπωση. Ποτέ κανένα; άλλος δέν της είχε φερθεί με τέτοιου τρόπου και με τέτοια ευγένεια. Της; έψυθόρσε μια παθητική εξομολόγηση που εβόδιδε σαν τ' άσπρη ενός κήπου. 'Εβόδε την καρδιά του σπυρόδια της με λόγια γλυκά, με χειρωνακτικές, με φωνή τρεμάμενη, με βλέμμα ίκετευτικό, με χαμόγελο φωτεινό... 'Ενώ ο 'Ιακωβος της; εξομολογήθηκε τον έρωτά του όπως ένας καρφιστόρης; λέει τον πονόδοτό του!

Κι' όμως ο 'Ιακωβος προ' δας αυτά είχε κάτι κι' εγώ δέν ξέρω τί...

περνούσαν τα μεγάλα δάση σήκωνε το γιαντά του πανωφοριού του λέγοντας: «Θά πάσουμε κανένα συνάχι; έδω πέρα, θά πουνητάσουμε!...»

Κι' όμως αυτές οι προφυλάξεις του, αυτή η πεζότης του, αυτές ο τόνος της φωνής του είχαν κάτι κι' εγώ δέν ξέρω τί...

'Η 'Αζέλια παραξενεφτηκε λίγο όταν της είπαν πως ο Παύλος ή' αν φιλόφρονος. Έκανε έλεμμοσύνες, είχε τοίς φτωχούς του κι' έφτανε να του κτυπήσει ένας ζητιάνος την πόρτα του για να του άνοιξη όχι μόνο την πόρτα του αλλά και την καρδιά του.

'Αντιθέτως ο 'Ιακωβος είχε ένα φρουρό στο σπίτι του και δέν άνοιγε ποτέ στην άσπρη. 'Όταν άκουγε αυτή την κροιά να κτυπά την πόρτα του, δέν της άνοιγε, αλλά την έδιωχνε με βρισιές και βλοσυρότητα.

Μά από τότε που πέθανε ο φρουρός, κανέναν δέν είχε δώσει από την πόρτα του κι' όλους τους έλεουσε άλλον λίγο, άλλον πολύ...

'Αργότερα η 'Αζέλια έμαθε πως ο 'Ιακωβος έδενε τις γυναίκες —τι φρίκη! — ενώ ο Παύλος θά ποτημοίτε να πεθάνει προ' να κτυπήσει μια γυναίκα έστω και μ' ένα τριαντάφυλλο! 'Ο 'Ιακωβος μεθόισε σαν αλήτης —τι φρίκη! — ενώ ο Παύλος σίγουρα δέν θάχε πη την ζωή του άλλο τίποτε από το λυγικό κρασί που τον κερνούσαν οι μουσες. 'Ο 'Ιακωβος είχε ψυτικά δόντια, άγριοπους τα παλιά; τραγούδια, έπερνε το τμ — πώ! πώ! τι φρίκη! — ενώ ο Παύλος είχε το αστόκινό του, έξερε όλα τα νέα τραγούδια και τα δόντια του φαίνονταν καινούρια από σμάλο.

Και τώρα ως άνασφαλιώσουμε όλα αυτά, εις εμάς μέρα η 'Αζέλια, κρατώντας το πρόσπρη μέσα στα χέρια της: 'Ο Παύλος ή' αν φρατζε, ψηλός, ξυπνος. 'Ο 'Ιακωβος εις ε άσπρη, άμφορτος, ή' ήθιος. 'Ο Παύλος έχει όλα τα προτερήματα, ο 'Ιακωβος όλα τα έλαττώματα.

Μοι φαίνεται λοιπόν πως ο Παύλος ή' αν καλύτερος από τον 'Ιακωβος. Τόσο το χειρότερο όμως για τον δεύτερο! Μια τίμια γυναίκα δέν πρέπει να διαστήρη άνασφαλίσει στη δουλειά της ένόσφ βρεχει άκοιμη, σημαίνει πως ή βροχή θά σταματήσει σύντομα και πως θά την ακολουθήσει σταθερός καλός καιρός.

«Θέ μου! Πόσο δυσκολεύομαι να διαλέξω!» η λεπτή, η τρυφερή, η ξανθή 'Αζέλια, την τρίτη φορά που βρέθηκε μπρος στους δυο μηνιήρας της.

'Ο Παύλος ενώ χόρευε είχε μια χάρη τέτοια κι' ή' αν τέτοιο ρυθμό πλέγες πως πετούσε. Μες στα μράτια του τα κορίτσια ένοιωθαν να βγάξουν φτερά; ανεβήνουν στον ουρανό, να γίνονται ένα με τον αέρα που άγκαλιάζει τ' άστέρια.

'Ο 'Ιακωβος δε χόρευε, έπαιζε μπιλλιάροδο κι' όλη την ώρα έμενε άμυητος.

Κι' όμως είχε κάτι στις κινήσεις του, κι' εγώ δέν ξέρω τί...

'Ε, λοιπόν, ναί! 'Ο Παύλος ή' αν ποιητής, και τι ποιητής! Τα λόγια του δέν ή' αν στίχοι, ή' αν ροδοπέταλα που έσφραζαν απ' το στόμα του και μύρωναν τον αέρα που περνούσε. Τί ώραία που μιλούσε για το φγγάρι και για τα μεγάλα δάση...

'Όταν ο Παύλος περνούσε ένα ρυάχι, ένα λα βόδι ή κι' ένα χοίρι, ο μέγας Πάν του άνεμιζε τα όλοιασε μαλλιά και το χέρι του καθώ; άπλωνόταν πέρα φρινόταν πως οδηγούσε τις άννια Μούσες.

'Ο 'Ιακωβος ή' αν πολύ πεζός. 'Όταν

«Όχι, όχι δέν πρέπει να διαστήρη άνασφαλίσει στη δουλειά της ένόσφ βρεχει άκοιμη, σημαίνει πως ή βροχή θά σταματήσει σύντομα και πως θά την ακολουθήσει σταθερός καλός καιρός...»

Κ' έτσι σε λίγο καιρό ο Παύλος ή' αν άντρας της κι' ο 'Ιακωβος έρωστής της!...

Η ΑΡΑΧΝΗ, ΑΛΑΝΘΑΣΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ

Οι άράχνες δείχνουν; αν θά βρέξη ή αν θά κάνη καλό καιρό από τον τρόπο με τον όποιο ύραινουν τον ιστό τους.

'Όταν παραδείγματος χάριν πρόκειται να βρέξει ή να συσφίξει δυνατός άνεμος, ή άράχνη συνηθίζει να στενεύει τον κύκλο του ιστού της, τον άφνει δέ έτσι όσο ο καιρός ή' αν άβεβαιο; γιατί φοβάται μήπως τον έκθέσει σε άπροσφαρικούς μεταβλήεις. 'Ό αν, άπεναντίας, ή λεπτότατες κλωστίς τοις ιστού της ή' αν μακρές, μπουρμύες να ή' αν βέβαιοι πως θά κάνει καλό καιρό. 'Όταν μια άράχνη καθεται άοχη, αυτό σημαίνει πως θά βρέξει. 'Αν όμως άνασφαλίσει στη δουλειά της ένόσφ βρεχει άκοιμη, σημαίνει πως ή βροχή θά σταματήσει σύντομα και πως θά την ακολουθήσει σταθερός καλός καιρός.

Πλλοι ειδικοί λένε πως ή πληροφορία που μας δίνει και αυτόν τον τρόπο ή άράχνη ή' αν άσφαλείς και από τις οδηγίες του βαρομέτρου. Με τη διαφορά όμως πως κανείς δέν έχει την ύπομονή να κίση να παρακολουθήση την άράχνη στη λεπτεπίλεπτη και ύπομονετική έργασία της.

